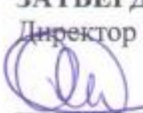

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІННІОТ

Святослав ГРИТІВ
«29» _____ 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 053 – Психологія
Освітньо-професійна програма: «Психологія перемовин та медіація»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Заочна	2	3	8	4	-	-	138	150	4

29.08.2024

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 – «Психологія», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26 червня 2024 р.).

Робочу програму склала старша викладачка кафедри психології та соціальної роботи, доктор філософії (PhD) за спеціальністю «Психологія» Суходоля Юлія Олегівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «26» серпня 2025р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор Андрій ГІРНЯК

Гарант ОП «Психологія перемовин та медіація» к.психол.н, доцент

 Марія БРИГАДИР

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРЕСОСТІЙКІСТЬ ТА ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ»

Опис дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект»

Дисципліна «Стресостійкість та емоційний інтелект»	Галузь знань, спеціальність, ОПП СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Дисципліна циклу професійної підготовки <i>Вибіркова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки: <i>Заочна – 2</i> Семестр: <i>Заочна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин - 150		Самостійна робота <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Заочна –</i>
Тижневих годин – з них аудиторних –		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект» є формування у студентів цілісного уявлення про природу, специфіку виникнення та закономірності розвитку стресу, включно з етапами його протікання, методами оцінки, попередження та подолання проявів професійного стресу.

Окрему увагу приділено вивченню феномену емоційного інтелекту як ключової складової особистісного та професійного зростання. Розкриваються основні підходи, сучасні наукові тенденції в дослідженні цього поняття, а також його значення як комплексу здібностей, диспозиційних характеристик і специфічних компетентностей, необхідних для ефективного функціонування особистості у соціальному та сімейному середовищі.

Структура курсу передбачає логічне і послідовне розкриття основних проблем, які вивчає «Стресостійкість та емоційний інтелект», зокрема:

- вивчення основних причин, феноменів, властивостей та закономірностей розвитку стресу, а також його проявів як важливого дестабілізуючого чинника в особистісній та професійній діяльності. У межах цього аспекту студенти ознайомлюються з історією концепції стресу, зокрема з урахуванням досягнень сучасної психологічної науки, та вивчають шляхи попередження і подолання стресових станів.

- ознайомлення студентів із станом дослідження проблеми емоційного інтелекту, історією формування поняття «емоційний інтелект» та диференційними підходами до його концептуалізації, усвідомленням зовнішніх і внутрішніх компонентів емоційного інтелекту як динамічної системи.

2.2. Мета вивчення дисципліни.

- Знати основні етапи та персоналії в історії розвитку теорії емоційного інтелекту, підходи до його концептуалізації та вимірювання, а також закони емоцій, внутрішні та зовнішні компоненти емоційного інтелекту як динамічної єдності.

- Вміти об'єктивно оцінювати різні підходи до функціонування емоційної сфери людини, застосовувати знання для формування власного емоційного інтелекту та оцінки його рівнів.

- Знати основи психології стресу, етапи розвитку вчення про стрес, роль саморегуляції при формуванні стресостійкості, а також методики попередження та подолання професійного стресу.

- Вміти застосовувати отримані знання у практичній діяльності, аналізувати стресові ситуації, підтримувати психічне здоров'я та уникати професійного вигорання через самовдосконалення і ефективні міжособистісні відносини.

3. Програма навчальної дисципліни:

Модуль 1. Основні положення учення про стресостійкість. Стресменеджмент.

Тема 1. Сутність та природа стресу. Причини виникнення та форми прояву стресу. Динаміка перебігу стресу

Історичний екскурс виникнення вчення про стрес. Дослідження К. Бернара, У. Кенона, І. Павлова, Г. Сельє про стрес. Класифікація основних підходів та моделей стресу В. Бодрова. Сутність стресу, його види.

Об'єктивні та суб'єктивні чинники, психофізіологічні механізми виникнення стресу. Форми та особливості прояву стресу. Оцінка рівня стресу. Неспецифічна реакція організму, адаптаційний синдром, концепція стресу, критична величина стресу, дистрес, еустрес, імунітет.

Ступені вираження та стадії розвитку стресу. Загальні закономірності розвитку стресу. Чинники розвитку стресу. Негативні наслідки тривалого стресу. Механізми перебігу стресу. Інтенсивність стресу, тривалість стресу, індивідуальна сприйнятливність до стресора, стресостійкість. Негативні наслідки тривалого стресу. Індивідуальна чутливість до стресу. Повсякденні складності (мікростресори), критичні життєві події (макростресори), хронічні травматичні стресори. Тривога, тривожність, страх в картині стресу і стресового розладу особистості. Опір, фрустрація, виснаження, психосоматичні захворювання, депресія.

Тема 2. Професійний стрес.

Загальні закономірності професійного стресу. Професійні стреси представників окремих професій.

Загальні підходи до профілактики і корекції стресу. Антистресори. Методики зменшення фізичного ефекту стресу. Методи зняття психоемоційного напруження. Профілактика професійного вигорання психологів.

Техніки адаптації та саморегуляції. Рациональна психотерапія. Особливості психокорекції та психологічної самодопомоги. Концепції психічної саморегуляції. Види психічної саморегуляції. Позитивне мислення та здоров'я людини. Способи зміни погляду на проблему. Спеціальні прийоми виходу зі стресових ситуацій.

Змістовий модуль 2. Емоційний інтелект у комунікації медіатора.

Тема 3. Емоційний інтелект у професійному розвитку: Теорії, компоненти та вплив на лідерські компетентності.

Емоційний інтелект: сутність та значення у професійному розвитку. Розкриття сутності емоційного інтелекту та його значення у професійному та особистісному розвитку. Аналіз основних теорій емоційного інтелекту, їх авторів та концептуальних засад. Роль емоційного інтелекту у створенні гармонійного освітнього середовища та розвитку лідерських компетентностей. Структура та компоненти емоційного інтелекту. Огляд ключових складових емоційного інтелекту: самоусвідомлення, саморегуляція, мотивація, емпатія та соціальні

навички. Розгляд особливостей розвитку кожного компонента та їхнього впливу на ефективність лідерства. Методи оцінки рівня емоційного інтелекту та шляхи його вдосконалення.

Тема 4. Емоційний інтелект у комунікації та конфліктології: Роль у ефективному спілкуванні, управлінні конфліктами та розвитку емоційної компетентності.

Емоційний інтелект у міжособистісній комунікації. Роль емоційного інтелекту в ефективному спілкуванні. Техніки активного слухання, емпатії та невербальної комунікації. Методи покращення взаємодії в освітньому середовищі. Вплив емоційного інтелекту медіатора на . Конфліктологія та емоційний інтелект. Емоційний інтелект як інструмент управління конфліктами. Техніки конструктивного вирішення конфліктних ситуацій в освітньому середовищі. Методи розвитку емоційної компетентності особистості.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект»

(заочна форма навчання)

Тематика	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основні положення учення про стресостійкість. Стресменеджмент.			
Тема 1. Сутність та природа стресу. Причини виникнення та форми прояву стресу. Динаміка перебігу стресу.	2	-	34
Тема 2. Професійний стрес.	2	2	35
Змістовий модуль 2. Емоційний інтелект у комунікації медіатора.			
Тема 3. Емоційний інтелект у професійному розвитку: Теорії, компоненти та вплив на лідерські компетентності.	2	-	34
Тема 4. Емоційний інтелект у комунікації та конфліктології: Роль у ефективному спілкуванні, управлінні конфліктами та розвитку емоційної компетентності.	2	2	35
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Заочна форма

Практичне заняття № 1

Тема 1. Методи дослідження індивідуальних особливостей стресостійкості особистості за допомогою тестових та проективних методик.

Особистісна шкала прояву тривоги (Дж. Тейлор, адаптація Т. А. Немчинова). Шкала оцінки рівня реактивної та особистісної тривожності (Ч. Спілбергер, Ю. Ханін). Опитувальник Басса-Дарки (визначення особистісної агресивності).

Мета: полягає в дослідженні індивідуальних особливостей стресостійкості особистості за допомогою тестових та проективних методик, зокрема через аналіз

рівня тривожності, агресивності та інших психологічних характеристик, що впливають на стійкість до стресових ситуацій.

Питання для обговорення:

- Які основні психологічні характеристики впливають на рівень стресостійкості особистості?
- Як різні види тривожності (реактивна та особистісна) впливають на поведінку та емоційний стан людини в стресових ситуаціях?
- В чому полягають особливості використання тестів, таких як шкала тривожності Дж. Тейлора та шкала Спілбергера, для оцінки стресостійкості особистості?
- Яким чином особистісна агресивність, визначена за допомогою опитувальника Басса-Дарки, може впливати на здатність до стресового подолання?
- Які переваги та обмеження мають тестові методики у порівнянні з проєктивними при дослідженні стресостійкості особистості?
- Як поєднання тестових та проєктивних методик може дати більш повну картину стресостійкості особистості?
- Які фактори варто враховувати при інтерпретації результатів тестів на стресостійкість, зокрема у контексті різних вікових категорій та професій?
- Які методи корекції стресостійкості можуть бути застосовані на основі результатів тестових досліджень?
- Чи можуть тестові методики оцінки стресостійкості бути застосовані в конкретних професійних сферах (наприклад, у правоохоронних органах, медицині, освіті)?
- Як зміна рівня стресостійкості може бути відображена в поведінці та емоційному стані людини?

Практичне заняття № 2

Тема 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект.

Мета: освоєння теоретичних засад щодо особливостей розвитку емоційного інтелекту, вивчення його структури та функцій, а також здатність аналізувати основні моделі емоційного інтелекту.

Питання для обговорення:

- Опис сутнісних характеристик емоційного інтелекту.
- Структура емоційного інтелекту.
- Функції емоційного інтелекту.
- Основні моделі емоційного інтелекту.

Тема 2. Емоційний компонент як складова емоційного інтелекту.

Мета: набуття вмінь контролювати емоційну чутливість, розвивати емпатію та керувати емоційною стійкістю.

Питання для обговорення:

Зміст концептуального визначення «емоційна чутливість».

Розвиток емпатійних здібностей.

Методи діагностики рівня емпатії.

Компоненти емоційної стійкості.
Вплив війни на емоційний стан особистості.

Тема 3. Поведінковий компонент як складова емоційного інтелекту.

Мета: набуття вмінь викликати емоційні реакції, контролювати емоційні стани, усувати небажані емоційні стани та знижувати емоційну напругу.

Питання для обговорення:

Техніки контролю емоційних станів.
Стратегії усунення небажаних емоційних станів.
Способи зняття емоційної напруги.
Роль емоційної стійкості в умовах війни.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота виконується студентом у формі «Портфоліо», що складається із структурно-логічних схем, які відображають сутність теоретичних основ з дисципліни, що вивчається.

Варіанти самостійної роботи з дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект»:

1. Сутність та природа стресу: визначення, теоретичні підходи та сучасні концепції.
2. Причини виникнення стресу: об'єктивні та суб'єктивні фактори.
3. Форми прояву стресу: психологічні, фізіологічні та поведінкові аспекти.
4. Історія розвитку вчення про стрес: дослідження К. Бернара, У. Кенона, І. Павлова та Г. Сельє.
5. Стресові моделі В. Бодрова: класифікація та аналіз основних підходів.
6. Механізми виникнення стресу: психофізіологічні процеси та адаптаційний синдром.
7. Динаміка стресу: стадії розвитку та ступені вираження стресових реакцій.
8. Негативні наслідки тривалого стресу: психосоматичні захворювання та депресія.
9. Індивідуальна чутливість до стресу: мікростресори та макростресори в житті людини.
10. Професійний стрес: основні закономірності та специфіка стресу у різних професіях.
11. Профілактика та корекція професійного стресу: підходи, методики та антистресори.
12. Методи зняття психоемоційного напруження: техніки адаптації та саморегуляції.
13. Професійне вигорання: особливості виникнення та профілактика серед психологів.
14. Концепція психічної саморегуляції: види та методи її застосування в стресових ситуаціях.

15. Раціональна психотерапія та позитивне мислення як методи боротьби зі стресом.

16. Емоційний інтелект, емоційна компетентність та емоційна культура особистості як складові її психічного розвитку.

17. Вплив емоційного інтелекту на ефективність лідерства.

18. Специфіка емоційного інтелекту та мотиваційні аспекти лідерства.

19. Роль емоцій у ході ділової комунікації.

20. Вплив емоцій на поведінку та процес прийняття управлінських рішень.

21. Емоційний інтелект у контексті управління персоналом.

22. Визначення проблем емоційного інтелекту у професійній діяльності особистості.

23. Стратегії управління емоціями в конфліктних ситуаціях.

24. Особливості комунікативних емоцій у міжособистісній взаємодії.

25. Інтелектуальні емоції та їх роль в афективно-когнітивних процесах.

26. Оцінка емоційних станів, що виникають у процесі професійної діяльності.

27. Феномен емоційного вигорання в контексті професійної діяльності.

28. Проблеми емоційного інтелекту, пов'язані з нерозумінням намірів, емоційного стану та мотивації.

29. Роль здібностей, що входять до структури емоційного інтелекту, у формуванні особистості.

30. Емоційний інтелект керівника як фактор регулювання ділових взаємодій.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Стресостійкість та емоційний інтелект» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
20%	20%	20%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Самостійна робота	Залік
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (2 практичних занять, – 2 оцінки)	Підсумкова письмова робота, яка охоплює всі теми	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи	40 тестів по 1 балу та 2 теоретичні запитання по 30 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля (2 практичних заняття – 2 оцінки).

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдань самостійної роботи.

Модульна робота, залік

Включає види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання. Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 40 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 1 бал, що в підсумку дає максимально 30 балів;

1 бал – на тест надано правильну відповідь.

теоретичні (проблемні) питання: 2 теоретичні питання, за відповідь на які студент може отримати від 0 до 20 балів по кожному питанню.

15–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст питання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-9
2.	Слайдовий матеріал презентацій лекцій	1-9
3.	Програмне забезпечення: Microsoft Office Word, Microsoft PowerPoint, AIMP, Moodle, Zoom.	1-9
4.	Проектор	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Пер. з англ. С.-Л. Гумецької. Харків : Віват, 2018. 512 с.
2. Гоулман Д. Соціальний інтелект / пер з англ. Я. Лебеденка. Харків : Клуб Сімейного дозвілля, 2020. 400 с.
3. Занюк, С. С. Психологія мотивації та емоцій: навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-тів ВНЗ / С. С. Занюк. Луцьк: Ред.-вид. від. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2017. 180 с.
4. Карпенко Є.В. Психологія емоційного інтелекту в дискурсі життєздійснення особистості. Автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня доктора психологічних наук. Острого, 2020. 38 с.
5. Карпенко Є.В. Сучасні вектори дослідження емоційного інтелекту особистості. Психологія і особистість. 2019. No 1(15). С. 60–72.
6. Кириленко, Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості : навч. посіб. / Т. С. Кириленко. К.: Либідь, 2017. – 256 с.
7. Крайнюк В. Психологія стресостійкості. Київ: Ніка-Центр, 2007. 431 с.
8. Людмила Ракітянська. Становлення та розвиток поняття «емоційний інтелект» історико-філософський аналіз. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія: педагогічні науки). Випуск No 3-4 (56–57), 2018. С. 36–42.
9. Лящ О.П. Генеза емоційного інтелекту в юнацькому віці : дис. ... доктора психол. наук : 19.00.07. Київ : Ін-т психології ім. Г.С. Костюка НАПН України, 2018. 458 с.
10. Марія Шпак. Емоційний інтелект в контексті сучасних психологічних досліджень. Психологія особистості. 2011. No 1 (2). С. 282–288.
11. Науменко О. С. Соціальний та емоційний інтелект як складові соціальної обдарованості. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Психологія обдарованості. 2012. Вип. 8. Т. VI. С. 147–155.
12. Півень М.А. Структурні особливості емоційної зрілості особистості : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2016. 244 с.
13. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я: навч. посібник / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, А. Ф. Косенко, Т. І. Кочергіна / заг. ред. М. С. Корольчука. Київ: Фірма «ІНКОС», 2002. 272 с
14. Психологія стресу: навч. посібник / Т.В Циганчук. Київ: Кафедра, 2016. 216 с.
15. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с
16. Розов В.І. Адаптивні антистресові психотехнології: Навч. посібн. - К.: Кондор, 2016. 278с.
17. Савонова Г. І. Розвиток емоційного інтелекту в закладі загальної середньої освіти. Лисичанськ, 2021. 70 с.
18. Feldman Barrett L. How emotions are made: the secret life of the brain. Boston : Houghton Mifflin harcourt, 2017. 448 p.

19. Mayer J. D., Salovey P., Emotional Intelligence and the Construction and Regulation of Feelings. Applied and Preventive Psychology. 1995. Vol. 4, Issue 3. Pp. 197–208.

Інтернет-ресурси

1. Публічна бібліотека імені Лесі Українки (Київ). URL: <http://lukl.kiev.ua/index.php>
2. Українська електронна бібліотека. URL: lib.com.ua
3. Психологіс – енциклопедія практичної психології. URL: <http://psychologis.com.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Бібліотека ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/>
6. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
7. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
8. Студентська електронна бібліотека. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
9. Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <https://library.te.ua/>